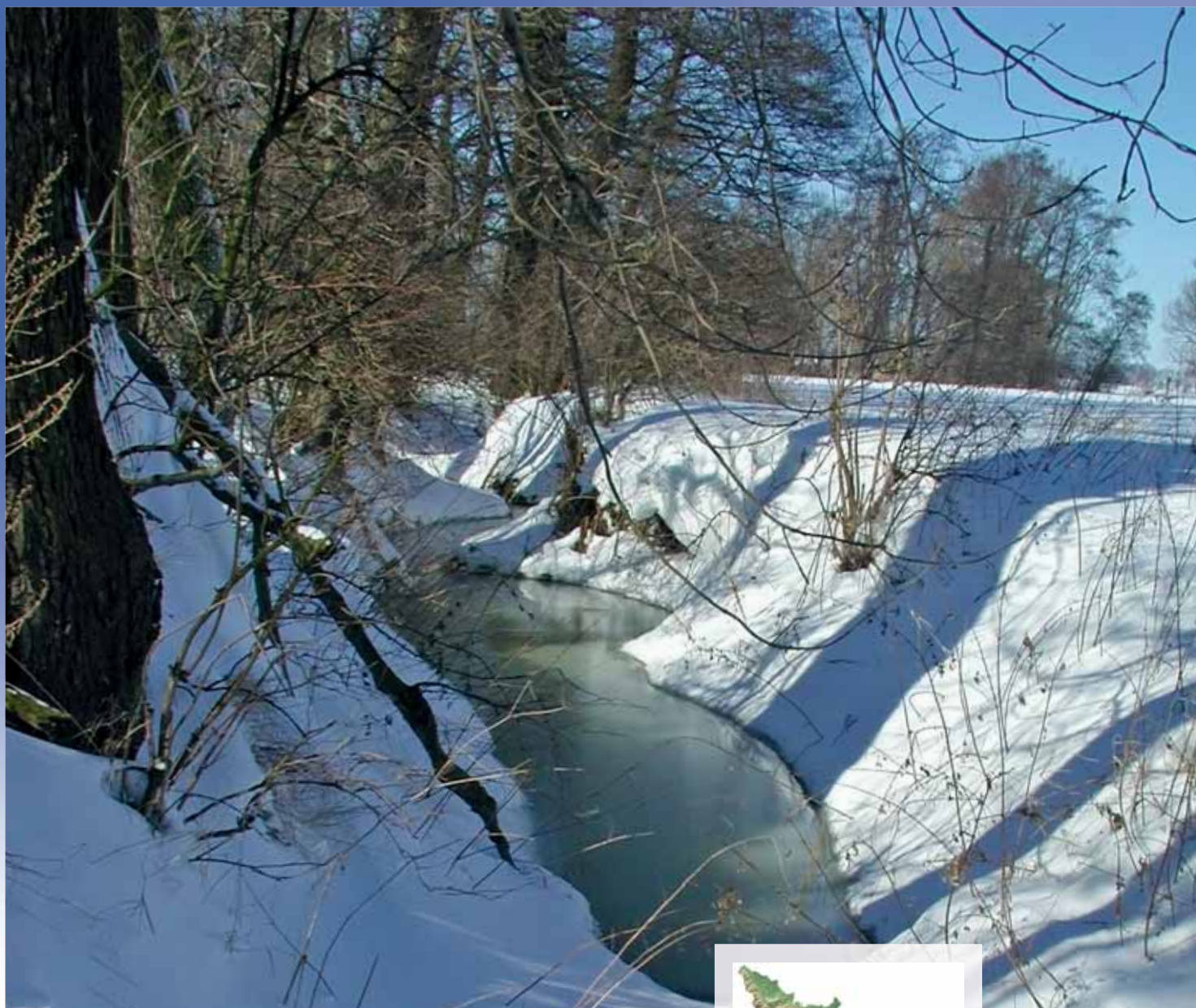




Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY



Připravované stavby na drobných vodních tocích



strana 10



Povodí Odry má nového generálního ředitele



Dne 3. října 2011 byl jmenován novým generálním ředitelem státního podniku Povodí Odry Ing. Miroslav Krajíček (narozen 4. prosince 1946 v Opavě). Vystudoval Stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně, obor Vodní a hydrotechnické stavby. Kromě tohoto vysokoškolského vzdělání získal v průběhu praxe další specializace a odborná osvědčení: například autorizaci v oboru Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství ČKAIT (v roce 1994), odbornost Autorizovaného inspektora podle stavebního zákona č. 183/2008 Sb., (vydáno ministerstvem pro místní rozvoj v roce 2007) a odbornost Koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (v roce 2008).

Ing. Miroslav Krajíček pracoval od roku 1969 do roku 1998 ve stavebnictví, a to jako technický náměstek a později jako technický ředitel u společnosti Ingstav Brno v závodě Opava. V roce 1998 byl zvolen poslancem Parlamentu České republiky a tuto funkci vykonával až do roku 2010.

Ing. Miroslav Krajíček se celou svou profesní kariérou věnoval vodnímu hospodářství – ať už jako technik ve stavebnictví, nebo později během výkonu poslaneckého mandátu v legislativní rovině. Podílel se mimo jiné na výstavbě vodního díla Slezská Harta a na výstavbě přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně.

Redakce

Povodí Odry má nového generálního ředitele	2
Z NAŠICH PŘEHRAD: Šance	3



Český přehradní výbor 2011	4
----------------------------------	---

Jednání specialistů	4
---------------------------	---

AKTUALITY	5
-----------------	---

EKONOMICKÉ INFORMACE: Ekonomické výsledky za 3. čtvrtletí 2011	6
--	---

PŘEDSTAVUJEME ÚSEK: Vodohospodářský provoz Ostrava ..	7
---	---

Zastupování ČR na jednáních v Bruselu	8
---	---

Luzern – výroční zasedání ICOLD	8
---------------------------------------	---

Čerpání vývaru na VD Slezská Harta	9
--	---

TÉMA KAPKY: Připravované stavby na drobných vodních tocích	10
--	----

TÉMA KAPKY: Lokality akumulací povrchových vod – výhledové vodní nádrže	12
---	----



TÉMA KAPKY: Obec Otice je ochráněna před dvacetiletou vodou	13
---	----

První významná realizace na drobném vodním toku	14
---	----

Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří	15
--	----

Rekonstrukce levobřežní hráze na Ostravici byla úspěšně dokončena. Teď je na řadě cyklostezka!	15
--	----

Odtěžování sedimentů z části vodní nádrže Baška se blíží ...	16
--	----

Konference Vodní toky 2011	16
----------------------------------	----

Podzimní výlovy rybníků u Povodí Odry	17
---	----

FAUNA & FLÓRA: Sex v přírodě (2)	18
--	----

Exkurze na přehradách	20
-----------------------------	----

Hydrologický Silvestr 2011	21
----------------------------------	----



Setkání se seniory 2011	22
-------------------------------	----

Mgr. Karel Kohut: Omluva	22
--------------------------------	----

JUBILEA	23
---------------	----

NAPSALI O NÁS	23
---------------------	----

Šance



ŠANCE byly vybudovány v letech 1964-70 a v době dokončení se jednalo o nejvyšší sypanou hráz v Československu s výškou 65 m a délkou koruny hráze 342 m.

S přehradním profilem u Šancí na řece Ostravici pod soutokem s Řečicí bylo počítáno již v přehradním programu z roku 1911. Již od počátku měla nádrž, kromě povodňové ochrany, zajišťovat zásobování ostravského vodovodu kvalitní vodou. Tyto hlavní funkce plní nádrž i dnes. Stejně jako umístění samotného profilu hráze, také objem nádrže se v průběhu let vyvíjel. Bylo uvažováno například o soustavě menších nádrží s hrázi na Ostravici nad Řečicí, na Řečici nad ústím a na Čeladénci. Rozhodnutí o stavbě jediné vysoké hráze pochází z roku 1957. Z různých variant byla vybrána sypaná rokfilová hráz s vnitřním šikmým jílovým těsněním. Nádrž o objemu 63 milionů m³ svou délkou zátopy 7,6 km rozděluje centrum obce Staré Hamry na dvě části a ovlivňuje sesuvné území v údolí Řečice. V roce 1997 bylo dílo prověřeno zatím největší povodní, kterou však zvládlo bez problémů. Stále se zvyšující požadavky na bezpečnost přehrad si vyžádaly přípravu celkové rekonstrukce především přelivu a skluzu tak, aby i v případě ještě větších povodní bylo dílo po všech stránkách bezpečné.

Český přehradní výbor 2011

Tak jako každoročně i letos na podzim se konalo výroční zasedání Českého přehradního výboru. Letos se asi 50 účastníků z řad odborné veřejnosti sešlo v krásném prostředí Frankova dvora nedaleko Jindřichova Hradce.

Samotný program jednání byl letos zaměřen na provozní zkušenosti s těsněním na bázi fólií na přehradách v ČR. Zde bych proto uvedl, že jsem byl sám překvapen, na kolika vodních dílech jsou tyto fólie použity. Je však pravda, že s výjimkou Landštejna (výška hráze 23 m), kde je fólie zakryta betonovými dílci, a Morávky (výška hráze 39 m) s nekrytou fólií se vždy jedná o nižší a menší nádrže. Nepříliš dobrý stav fólie po 40 letech provozu byl prezentován samostatným příspěvkem. Při návštěvě tohoto vodního díla druhý den jsme sice fólii vidět nemohli, ale zato jsme si důkladně prohlédli funkční objekty hráze a vtokového objektu. Kromě hlavního tématu byly

prezentovány také zajímavé stavby realizované v posledním roce v rámci přehradního stavitelství. Jednalo se například o celkovou rekonstrukci malé vodní elektrárny na VD Římov a zvýšení kapacity přelivů a skluzů VD Zásalská a Dráteník. Za zmínku stojí také 50 let přehrady Orlík.

Druhou částí programu byly informace z výročního zasedání Mezinárodní přehradní komise (ICOLD) a příprava Přehradních dnů v roce 2012, které bude pořádat Povodí Labe. Hlavním bodem však byla volba nového výkonného výboru Českého přehradního výboru a především jeho nového předsedy. Po 21 letech se funkce předsedy vzdal prof. Broža a na jeho místo byl



Prohlídka VD Landštejn v rámci jednání přehradního výboru

přítomnými zvolen doc. Satrapa, dosavadní sekretář Českého přehradního výboru. Zároveň však přítomní navrhli a jednohlasně odsouhlasili jmenování prof. Broži čestným předsedou.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Jednání specialistů

V průběhu roku se koná několik odborných vodohospodářských seminářů a konferencí. Výše uvedený mezi ně

informování kolegů o provedených opravách a rekonstrukcích a následná diskuse a výměna zkušeností.



Jez Hluboká

nepatří, ale za sebe ho považují za nejprínosnější. Jedná se o tradiční setkání odborných pracovníků z oblasti bezpečnosti přehrad, strojařů a energetiků jednotlivých podniků Povodí. Již třetím rokem je toto jednání kvůli účasti našich kolegů z Gabčíkova mezinárodní. Díky jejich prezentacím si můžeme uvědomit, že řeky a rozměry vodohospodářských konstrukcí mohou být mnohonásobně větší. Hlavním přínosem tohoto jednání je

V letošním roce bylo organizátorem jednání Povodí Vltavy, s. p., jako obvykle za spolupráce s firmou Vodní díla – TBD a. s. Místem jednání byly jižní Čechy, Hluboká nad Vltavou. Hlavními tématy jednání pak zkušenosti s provozem uzávěrů výpustí přehrad a jezových uzávěrů včetně problémů za provozu. Dalšími tématy byly výstavba

a rekonstrukce malých vodních elektráren a plavebních komor. Z konkrétních případů bych jen heslovitě zmínil problémy s klapkami na jezích za zimního provozu nebo s hydraulickými válci a ovládání těchto klapek. Samostatnou kapitolou byla prezentace havárie hradicího segmentu prázdnění plavební komory na Gabčíkovu a oprava dolních vrat.

Kromě vzorně připravených prezentací je vždy součástí tohoto setkání exkurze na několik vodních děl. Vzhledem k místu konání akce bylo hlavním tématem splavnění Vltavy z Orlíku do Českých Budějovic. Zde za všechny vybudované objekty zmíním kompletně novou plavební komoru včetně přístavu na VD České Vrbné.

Do budoucna jen doufám, že i v dalších letech zůstane chuť nás techniků a hlavně podpora ze strany vedení jednotlivých firem umožňující pořádat takovéto výměny zkušeností.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla



Zvedací most na vjezdu do přístavu České Vrbné

AKTUALITY

Soutěž Voda a životní prostředí Moravskoslezského kraje

V úterý 8. listopadu 2011 se v Nové aule Vysoké školy báňské v Ostravě konala závěrečná konference druhého roč-



Členové odborné poroty s vítězným týmem soutěže

níku soutěže Voda a životní prostředí Moravskoslezského kraje. Soutěž je pořádána pro studenty středních škol a jejím cílem je podnítit ve studentech zájem o vysokoškolské studium vodního hospodářství a životního prostředí. Soutěže se letos zúčastnily týmy z jedenácti středních škol, které plnily několik úkolů. Prvním z úkolů bylo vybrat si úsek vodního toku a ten popsat a zmapovat po stránce kvality vody, ovlivnění vodního toku lidskou činností, popsat a zhodnotit flóru a faunu kolem vodního toku apod. Dále pak seznámit se s vodním hospodářstvím v našem kraji a blíže popsat některou jeho část. Nápad, jak to udělat, byly různé. Například uspořádání ankety o úsporách vody v domácnosti, dotazníková akce ke kvalitě pitné vody nebo odbornější činnosti jako např. vyhodnocení dopadu čistíren odpadních vod na kvalitu vody ve vodních tocích. O své činnosti pak jednotlivé týmy zpracovaly závěrečnou zprávu, připravily prezentaci své práce a zhotovily poster.

Pořadatelem soutěže je Vysoká škola báňská Ostrava a spolupracujícími

organizacemi jsou Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, Ostravské vodárny a kanalizace Ostrava a Povodí Odry, státní podnik. V rámci spolupráce na soutěži byly pro soutěžící týmy uspořádány exkurze na vodní díla Slezská Harta, Kružberk, Morávka, dále exkurze na úpravně vody v Podhradí a exkurze na Ústřední čistírně odpadních vod v Ostravě. Vysoká škola báňská umož-

nila studentům provést rozbory kvality vody ve svých laboratořích a uspořádala přednášku o tvorbě posterů. Celkovým vítězem soutěže se stal tým ze Střední průmyslové školy stavební v Havířově. Ocenění za nejlepší závěrečnou práci získala SPŠCHG Ostrava-Zábřeh, za nejlepší poster Obchodní akademie

Ostrava-Poruba a za nejlepší prezentaci Gymnázium Vítkov.

Bylo mi milým potěšením být členem odborné poroty a pozorovat jednotlivé týmy, jak se s danými úkoly vyrovnávají a mnohdy najdou originální řešení.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

Nenechte si ujít 37. ročník Zimní vodohospodářské třicítky

Občanské sdružení Zimní vodohospodářská třicítka zve všechny aktivní i příležitostně sportovce našeho podniku na 37. ročník amatérského závodu jednotlivců v běhu na lyžích. Závod se uskuteční v sobotu 21. ledna 2012 na Rejvízu v Jeseníkách pod záštitou státního podniku Povodí Odry. I když na sních zatím čekáme, díky obdrženým souhlasům CHKO Jeseníky a státního

podniku Lesy ČR konání závodu již nic nebrání. Pro muže bude připravena trať 30 km a pro ženy 20 km. Novinkou je otevření mužské trasy i pro ženy. Závodníci startují v kategoriích muži do 40 let a nad 40 let, ženy do 35 let a nad 35 let. Jako tradičně bude na trati připraveno bohaté občerstvení. Akce vyvrcholí vyhlášením vítězů na společenském večírku. Každý závodník obdrží vlajčku a pamětní list a první tři vítězové v jednotlivých kategoriích také zajímavé ceny. Tak neváhejte s účastí, k níž stačí vyplnit přihlášku, kterou najdete na našich internetových stránkách, a zaplatit startovné 250 korun. Odjezd závodníků bude v pátek 20. ledna 2012 autobusem od Povodí Odry v Ostravě.

Za pořadatele vás zve Ing. Jiří Pagáč, předseda občanského sdružení.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

Vodohospodářská branka 2012

Již potřetí pro vás, vaše děti a rodinné příslušníky připravujeme ve dnech 17. až 19. února 2012 víkendové lyžování v Jeseníkách spojené se závodem ve slalomu. Ubytování bude tradičně v Penzionech Povodí a Olga v Domašově.

Pro zájemce bude zajištěna doprava autobusem s naším oblíbeným řidičem Pavlem Bujnochem. Autobus bude k dispozici také pro dopravu na sjezdovky, v pátek pro zájemce o večerní lyžování do Filipovic, v sobotu na Sedlo a v neděli opět do Filipovic.

Závod se pojede v sobotu 18. února 2012 snad na každoročně slibovaném Červenohorském sedle. V případě nepříznivých sněhových podmínek pravděpodobně opět ve Filipovicích. Rozdělení účastníků bude do pěti kategorií. Rádi bychom uvítali větší účast rodičů s dětmi, pro které bude nově na páteční a sobotní večer zajištěn samostatný zábavní program.

Ing. Jana PALOVSKÁ
odbor projekce

Ekonomické výsledky za 3. čtvrtletí 2011

Rok 2011 se blíží ke svému závěru a z pohledu ekonomiky je to období, kdy se hodnotí výsledky 3. čtvrtletí, avizující očekávané roční výsledky a plnění plánu za rok 2011.

Tradičně je toto období v oblasti ekonomiky ve znamení probíhajících inventarizací majetku, příprav na roční uzávěrkové práce a zúčtování dotací ze státního rozpočtu a z rozpočtů územních samosprávních celků.

Ekonomické výsledky státního podniku za 3. čtvrtletí jsou odrazem skutečnosti, že rozhodující objem stavebních prací v oblasti oprav a investic bude realizován právě až v závěru roku. Vzhledem k tomu nejsou ke konci 3. čtvrtletí čerpány plánované náklady na opravy dlouhodobého majetku s dopadem na vykázaný hospodářský výsledek a s vazbou na ukazatele finanční analýzy, váží se na dosažený podíl oprav. S ohledem na výše uvedené byl hospodářský výsledek za 3. čtvrtletí 2011 oproti časovému plánu překročen o 19 597 tisíc korun a dosáhl částky 44 319 tisíc korun. Tento stav je zejména výsledkem nízkého plnění plánovaných ročních oprav (pouze 48,39 procenta z ročního plánu). Vyloučíme-li vliv nákladové položky oprav, jsou ostatní náklady překročeny, a to celkově o 14 296 tisíc Kč. Zvýšené čerpání ostatních nákladů souvisí zejména s převzetím

správy drobných vodních toků v rámci transformace ZVHS.

Celkové náklady týkající se této transformace dosáhly od počátku roku k 30. září 2011 částky 25 203 tisíc korun, z toho 10 295 tisíc korun v opravách a 8 802 tisíc korun v odpisech převzatého majetku. Důležité však je, že k 30. září 2011 byl celý proces integrace majetku ZVHS – oblast povodí Odry do našeho státního podniku

K 30. září byl proces převzetí majetku v rámci transformace Zemědělské vodohospodářské správy ukončen.

ukončen. Majetek byl převzat a do účetnictví zařazen v ocenění odpovídajícím skutečnému fyzickému stavu majetku. V následujících obdobích budou postupně mapovány požadavky na opravy či rekonstrukce majetku, případně bude v návaznosti na vyjádření vodoprávních úřadů majetek vyřazován. Vzhledem k reálnému ocenění převzatého majetku bude toto vyřazování probíhat bez negativního dopadu do nákladů, a tím i hospodářského výsledku státního podniku.

Co se týká výnosů, ty byly za období 3. čtvrtletí překročeny o 15 812 tisíc korun, a to i přes neplnění plánovaných tržeb za odebranou povrchovou vodu ve výši 2 664 tisíc korun. Uvedený výpadek byl pokryt díky tržbám za elektrickou energii, které byly oproti plánu vyšší o 12 317 tisíc korun. Na překročení výnosů se v menší míře podílely i zvýšené tržby za ryby a pronájmy.

Pro oblast bilance aktiv a pasiv je charakteristické zvýšení hodnoty stálých aktiv, zdrojově krytých zvýšením kapitálových fondů, a to především z titulu bezplatného převzetí majetku ZVHS. Oproti stejnému období loňského roku se zvýšil stav nedokončeného majetku, což souvisí s vysokým stupněm rozpracovanosti investičních akcí. Roční plán pořízení dlouhodobého majetku je plněn na

58,07 procenta, z čehož investice kryté vlastními zdroji jsou čerpány na 49,64 procenta.

V oběžných aktivech je pro toto období roku příznačný poměrně vysoký zůstatek krátkodobého finančního majetku, který by se měl ke konci sledovaného období snížit v návaznosti na fakturaci a čerpání finančních prostředků v závěru roku. Stav pohledávek je stabilizovaný a i přes určité finanční problémy, se kterými se potýkají někteří naši obchodní partneři, se hodnota po lhůtě splatnosti daří držet na minimální úrovni.

Pokud jde o zadluženost podniku, je nutné ještě zmínit, že v průběhu letošního roku došlo ke konečnému splacení úvěru, který byl v minulosti čerpán na odstraňování škod z povodní v roce 1997. V položce externích cizích zdrojů tak figuruje pouze nesplacený zůstatek návratné finanční výpomoci na dostavbu VD Slezská Harta, s konečným termínem splatnosti v roce 2013.

Poslední čtvrtletí roku bude velmi náročné zejména v oblasti naplnění ročního plánu oprav z vlastních zdrojů, neboť nás čeká finanční plnění minimálně v objemu 70 milionů korun, což je nezbytná podmínka ke splnění jednoho z hlavních ročních úkolů stanovených zakladatelem.

Poslední čtvrtletí roku bude velmi náročné zejména v oblasti naplnění ročního plánu oprav z vlastních zdrojů, neboť nás čeká finanční plnění minimálně v objemu 70 milionů korun.

V závěrečném období roku 2011 bude zároveň klíčovým úkolem splnit nejen položky ročního plánu, ale hlavně vytvořit dobrou počáteční základnu pro rok následující, kdy lze očekávat zhoršení makroekonomické situace v eurozóně, což může postihnout zejména naše průmyslové proexportní obchodní partnery.

Ing. Petr KUČERA
ekonomický ředitel



PŘEDSTAVUJEME ÚSEK

Vodohospodářský provoz Ostrava

Řeky Odra, Ostravice, Lučina, Porubka, Orlovská stružka, část Opavy, drobné vodní toky získané transformací ZVHS, jezy a malá vodní elektrárna – to vše má na starosti Vodohospodářský provoz Ostrava. Celkem 27 zaměstnanců (7 techniků a 20 pracovníků v dělnických profesích) na svěřeném úseku provádí udržovací a investiční práce tak, aby vše pokud možno bezproblémově fungovalo a úsek byl přínosem jak pro celý podnik, tak i pro celou společnost.

Vodohospodářský provoz Ostrava (dále jen VHP) spravuje tu část vodních toků, které protékají ostravskou aglomerací až ke státní hranici s Polskem. Mezi stěžejní vodní toky tohoto provozu patří řeky Odra, Ostravice, Lučina, část řeky Opavy, Porubka, Orlovská stružka, Ščučí a další drobné vodní toky, které provoz převzal po transformaci ZVHS. Největším a nejdůležitějším tokem je Odra, která před opuště-



Část kolektivu pracovníků VHP Ostrava

V návaznosti na značnou územní rozlohu má každý technik přidělen určitý počet toků s vazbou na spádovou oblast příslušného úřadu. „Celkově je činnost našeho úseku velice různorodá a odvíjí se od jednotlivých

ročních období. Některé činnosti mohou být konány celoročně (jde zejména o údržbu objektů, jako jsou jezy nebo MVE, u nichž je potřeba, aby byly provozovány za každých podmínek), je proto nutné provádět průběžnou údržbu. U vodních toků je stěžejní činností kosení ochranných hrází a ploch podél upravených koryt. K provádění této činnosti můžeme říci, že v posledních letech došlo

úřadu. „Největší problém při projednávání staveb nastává při jednáních s některými odbory životního prostředí a s občanskými sdruženími, jež si mnohdy kladou nesmyslné podmínky, a zbytečně tak oddalují provedení i mnohdy jednoduchých oprav nebo investic,“ vysvětluje Ing. Jindřich Stavař.

Snahou pracovníků provozu je provoz vylepšovat tak, aby byl produktivní a přínosem pro závod a podnik. Mnohá vodní díla byla vybudována v předešlých letech, proto je potřeba věnovat jim zvýšenou pozornost po stránce technické i estetické. V posledním období byly provedeny opravy jezu Vítkovice na VT Ostravice a jezu Přívoz na VT Odra a po povodních v roce 2010 bylo provedeno odtěžení nánosů z koryta VT Odra, a to od soutoku s VT Ostravice až na hranici ve Starém Bohumíně.

Od 1. ledna 2012 pak čeká VHP personální změna ve vedení provozu. Ing. Jindřicha Stavaře, který odchází do důchodu, nahradí ve funkci Ing. Jan Ondřejček, který byl vybrán jako jeho nástupce.

„Rád bych využil této příležitosti a poděkoval nejen vedení podniku a závodu, ale i pracovníkům vodohospodářského provozu i ostatním pracovníkům závodu a celého podniku za spolupráci a přízeň, kterou mi při výkonu mé funkce projevili, a chtěl bych jim touto cestou popřát hodně zdraví, sil a pevných nervů do další práce, která je ještě čeká,“ dodal za závěr Ing. Stavař.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce



Odstraňování PŠ 2010 na vodním toku Odra strojem Komatsu

ním státní hranice protéká Poodřím, ptačí oblastí v příměstských oblastech Ostravy a Bohumína, kde se také před opuštěním našeho území proplétá četnými meandry lesnatého území NATURY 2000. Celková délka toků před transformací činila zhruba 132 km a po transformaci bylo vodohospodářskému provozu předáno dalších 127 km. Mimo vodní toky spravuje provoz jezy, provozní budovy, záchytné profily se sklady vybavenými k zásahům při ropné havárii a malou vodní elektrárnu (dále jen MVE).

ke zlepšení kvality údržby travnatých ploch díky nákupu nových výkonných kosaček,“ říká vedoucí VHP Ing. Jindřich Stavař.

Největší zátěž pro pracovníky úseku nastává během povodní (léta 1997 a 2010) a při následné obnově poškozených koryt případně ochranných hrází nebo při ropných haváriích. Všechny práce na úseku vyžadují důslednou přípravu jak po stránce přípravy, projednání, tak z hlediska výběru vhodné technologie opravy nebo zhodnocení včetně projednání u příslušného

Zastupování ČR na jednáních v Bruselu

V rámci Evropské komise funguje systém podpůrných odborných skupin. Jednou z nich je i pracovní skupina pro povodně, která se schází pravidelně dvakrát do roka, a to na jaře a na podzim v Bruselu, a funguje již skoro sedm let.

Na setkání této odborné pracovní skupiny jsou z každého členského státu EU a země s EU úzce spolupracujících každoročně vysíláni dva zástupci-experti. V rámci ČR jde o zástupce za resort životní prostředí

a za resort zemědělství, za nějž je vyslán Ing. Petr Březina, technický ředitel státního podniku Povodí Odry. Letošní podzimní jednání proběhlo 19. až 20. října 2011. „Cílem jednání je vzájemná spolupráce a výměna zkušeností členských států při povodňové ochraně. Nejdříve bylo nutné se dopracovat ke shodě, co by povodňová směrnice měla obsahovat. Nyní již jednotlivé státy plní její jednotlivá ustanovení. Vytvářejí se záplavové mapy nebezpečí a rizik, na nichž je vyznačen rozsah záplavy a hloubka a rychlost vody

v záplavě. Na tyto mapy budou navazovat takzvané plány pro zvládnání povodňových rizik, v nichž by měly být konkrétní návrhy protipovodňových opatření. I když na byrokracii Evropské unie může leckdo nadávat, výměna materiálů, zkušeností a nových poznatků mezi lidmi, kteří se zabývají stejnou prací, je rozhodně užitečná,“ sdělil Ing. Petr Březina cíle pravidelných jednání pracovní skupiny v Bruselu.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

Luzern – výroční zasedání ICOLD

Po pěti letech se letos konalo výroční zasedání Mezinárodní přehradní komise (ICOLD) opět v Evropě. Přibližně šest set účastníků z celého světa se tentokrát sešlo v centru Švýcarska. Přestože vzdálenost, na rozdíl od zámožských destinací, umožňovala dopravu do místa autem, účast za ČR byla omezena pouze na členy odborných komisí. Odlišný byl přístup kolegů z Polska a především ze Slovenska.



Řeka Reuss a nátok na elektrárnu v Luzern

Součástí zahájení zasedání byla pěší prohlídka Luzernu, města asi s 60 tisíci obyvateli, nacházejícího se na břehu stejnojmenného jezera. Pro vodohospodáře je jistě zajímavé samotné jezero a z něj vytékající

tabule. Žádný hluk, vibrace, zapáchající shrabky. Prostě jiný svět. Cílem cesty však nebylo poznávat město, a tak po krátké prohlídce byla zahájena oficiální část jednání

Evropského klubu při ICOLD, které se protáhlo do večerních hodin. Byly předneseny zprávy předsedů pracovních skupin a rozděleny úkoly na další rok práce. Druhý den byl ve znamení jednání v pracovních skupinách samotné ICOLD. Přestože jsem členem pouze jedné z těchto skupin (pro provoz a údržbu přehrad), na krátkou chvíli jsem nahlédl také na jednání několika

dalších. Třetí den byl opět ve znamení jednání, tentokrát pasivnějšího seznámení se s přednáškami kolegů v rámci jednodenního sympozia týkajícího se samozřejmě přehradního stavitelství.

Dost bylo jednání v novém kongresovém centru, řekli pořadatelé, a na další den naplánovali technické exkurze na přehrady a hydroelektrárny v blízkém i vzdálenějším okolí. Měl jsem možnost vidět rokfilovou přehradu Göscheneralp vybudovanou v letech 1957–60 s výškou hráze 150 m a délkou 540 m, která je projekčně připravena na zvýšení koruny hráze o 7,5 m. Obdoba s připravovanou rekonstrukcí VD Šance je opravdu velká. Dokonce také náklady záměru jsou obdobné. Druhou



Pilířová přehrada Lucendro ve Švýcarsku

navštívenou byla pilířová přehrada Lucendro s výškou hráze 68,5 m a délkou 270 m, která byla postavena za druhé světové války. O těchto a dalších přehradách by se dalo psát déle, stejně jako o městě Luzernu a parních lodích na jezeře, ale to až někdy příště.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla



Švýcarská přehrada Göscheneralp

řeka Reuss se zelenomodrou vodou. Již po pár stech metrech je energie řeky využívána vodní elektrárnou umístěnou pod zemí. Pro nezasečeného je jediným znakem elektrárny v centru města informační

Čerpání vývaru na VD Slezská Harta

V rámci technicko-bezpečnostních prohlídek na VD Slezská Harta bylo provedeno vyčerpání vývaru a jeho vizuální kontrola. Akce vlastně proběhla dvakrát, protože napoprvé se nezdařila.

První pokus byl proveden 8. září, kdy čerpání prováděli profesionální hasiči z Bruntálu pomocí plovoucích čerpadel, ale jejich výkon nebyl dostatečný pro celkové vyčerpání vody, kdy zhruba po šesti hodinách čerpání poklesla voda ve vývaru asi o 1,5 metru, museli hasiči z jiných pracovních důvodů čerpání přerušit. Průsak z drenážního systému levého svahu pak vývar do tří hodin opět spolehlivě naplnil.



První pokus o vyčerpání vývaru: čerpání pomocí 14 kusů plovoucích čerpadel



Pokles vody ve vývaru zhruba o 80 cm – komory rozstříkavacích uzávěrů



Druhý pokus o vyčerpání vývaru: zahrazení vývaru gumovými vaky naplněnými vodou, obslužný plovoucí chodník a obří plovoucí čerpadlo HZS z Ostravy před započítím čerpání

Druhý pokus byl proveden 26. října, čerpání zajišťovali tentokrát hasiči z Ostravy za pomoci dobrovolné složky z Leskovce nad Moravicí. K čerpání byla přivezena spousta techniky, jeřáb, mohutné plovoucí čerpadlo, kontejnery s hadicemi a jiným materiálem.

Vysávat vývar se začalo po všech přípravech ve 12 hodin a v 15 hodin zůstalo na dně zhruba 20 cm vody.

Kontrolou dna a stěn vývaru nebyly zjištěny žádné závady, betony včetně rozrážců nevykazovaly známky poškození, dno bylo čisté.

Akce každopádně splnila svůj účel. Přesvědčili jsme se, že vývar je i po 15 letech provozu v pořádku a bez průsaků.

Jindřich VRÁGA
vedoucí hrázny VD Slezská Harta



Stav vývaru po třech hodinách čerpání

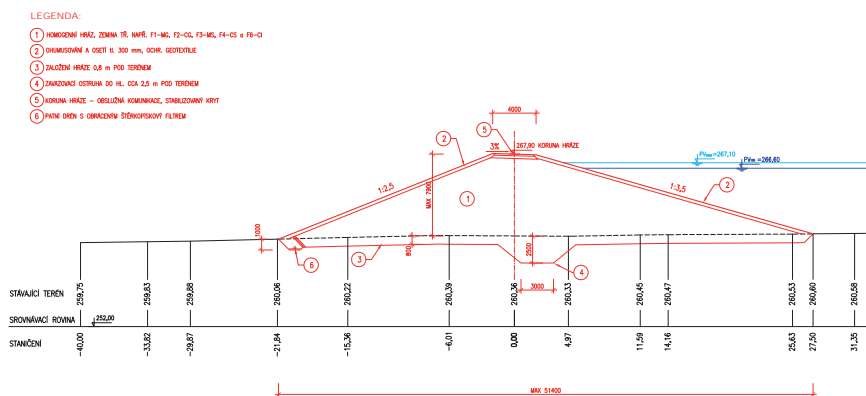
Připravované stavby na drobných vodních tocích

Povodí Odry, státní podnik, spravuje drobné vodní toky (DVT) o celkové délce asi 1800 km. Na těchto vodních tocích, jejichž převážnou většinu začal náš podnik spravovat až po převodu správy od ZVHS v roce 2011, je celá řada vodních děl se zůstatkovou hodnotou blížíící se 300 milionům korun. Náš podnik mapuje stav vodních toků a vodních děl na nich zhotovených a postupně usiluje o zlepšení jejich stavu, zejména pokud jde o bezpečnost vodních děl a ochranu proti povodním.



Polančice

Již při zpracování Plánu oblasti povodí Odry jsme měli jako jeden z mála podniků Povodí zpracovány studie odtokových poměrů přes intravilány obcí ve všech úsecích vodních toků, kde by mohlo docházet k ohrožení soustavné zástavby povodněmi. Nadále jsme se chtěli věnovat aktualizaci již stanovených záplavových území (ZÚ) nejmodernějšími výpočetními postupy v rámci naplňování Směrnice EU o povodních, aktualizaci ZÚ z důvodu realizace protipovodňového opatření či doplňování informací o aktivních zónách v úsecích, kde došlo ke stanovení



Vzorový příčný profil hráze nádrže na Polančici



ZÚ ještě před platností zákona o vodách č. 254/2001 Sb.

Nicméně s převzetím vodních toků od ZVHS k 1. lednu 2011 bylo nutné plán studií odtokových poměrů výrazně přepracovat. Jednak jsme převzali závazky zanesené do Plánu oblasti povodí Odry ještě podnikem ZVHS (např. Lutyňka, Butovický potok, Grassmanka), potom také na popud místních samospráv, které nás průběžně informují o odtokových závadách s žádostí o jejich nápravu. Do druhé kategorie spadá vodní tok Polančice.

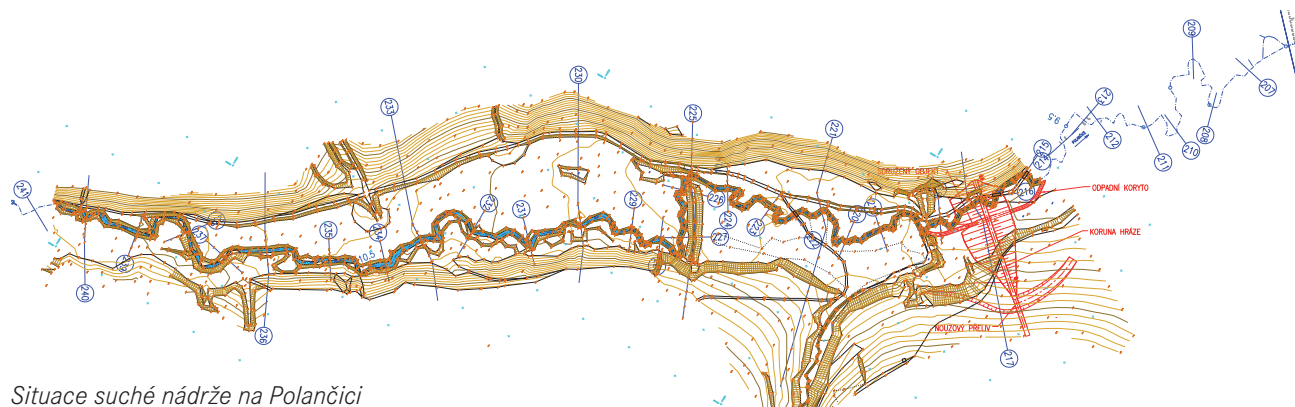
Na začátku letošního roku jsme byli osloveni statutárním městem Ostravou s žádostí o zpracování studie proveditelnosti možných protipovodňových opatření na Polančici a byla nám poskytnuta účelová dotace na její zpracování.

Vodní tok Polančice je levobřežní přítok řeky Odry o celkové délce téměř 17 km, který protéká hustou zástavbou Polanky nad Odrou a Klimkovic. Zájmové území bylo řešeno již v roce 2003 firmou Hydroprojekt Ostrava. Výstupem byla studie řešící ochranu zastavěného území návrhem sedmi malých vodních

nádrží. Tato studie se ovšem ukázala pro realizaci opatření jako neaktuální, a bylo proto zadáno její přepracování s novým zadáním, kdy pro dosažení kapacity dvacetileté vody (Q_{20}) má být prioritně využito korytových úprav s tím, že vytipované malé vodní nádrže budou navrženy až následně pro zvýšení ochrany na stoletou vodu (Q_{100}).

Studie řešila Polančici v úseku ř. km 0,000 až 10,500 a dále úseky vodních toků Rakovec, Křibí potok a Mexický potok přes intravilán Polanky nad Odrou. Pro posouzení současného stavu a optimalizaci návrhů opatření byl použit 1D hydraulický model HEC-RAS, pro návrh základních parametrů malých vodních nádrží model sestavený autory studie v programovém prostředí Microsoft Visual Basic s tím, že vliv nádrží na průtokové poměry pod nimi zpracoval odbor VHKI.

Studie prokázala, že kapacita koryt vodních toků se pohybuje mezi dvouletou až pětiletou vodou, při dvacetileté vodě je ohroženo asi 150 budov, při vodě stoleté již 275 objektů, a je tedy třeba přistoupit k návrhu opatření. Na Polančici, Rakovci a Mexickém potoce jsou navržena opatření v celkové délce asi



Situace suché nádrže na Polančici

TÉMA KAPKY



Přehledná situace

3 km, spočívající v rozšíření koryta, úpravě nivelety, odtěžení nánosů, nahrazení pevných spádových objektů pohyblivými konstrukcemi a zejména v rekonstrukci nekapacitních mostů či lávek. Příčný profil upraveného koryta je navržen jako jednoduchý lichoběžník se sklony svahů 1 : 2 (výjimečně v prostorově stísněných podmínkách 1 : 1,5), úseky se stávajícími opěrnými zdmi budou pokud možno zachovány,



Rakovec

jen v místech, kde by zahloubením koryta došlo k jejich ohrožení, budou nahrazeny zdmi novými.

Jako doplňková opatření ke korytovým úpravám byly navrženy dvě suché nádrže: na Polančici a na Rakovci. Obě jsou umístěny vysoko v povodí (pro představu v prostoru nad jejich křížením s dálnicí) a jejich úkolem je transformace povodňových průtoků z Q_{100} na Q_1 tak, aby v profilech vzdálených od nádrží, kdy se už projeví vliv přítoků z podpovodí, došlo ke snížení Q_{100} na Q_{20} . Výška hráze u obou nádrží se pohybuje okolo 8 m, vzhledem ke konfiguraci terénu ale zadrží rozdílné objemy vod, nádrž Polančice 190 tisíc m^3 , zatímco nádrž Rakovec „jen“ 57 tisíc m^3 . Je třeba ale zdůraznit, že v rámci

studie ještě nebyl proveden geologický průzkum, a parametry obou nádrží mohou tedy doznat změn.

Náklady na stavební práce korytových úprav byly odhadnuty zhruba na 120 milionů korun (bez nákladů na výkupy pozemků), což lze ovšem považovat, vzhledem k počtu ohrožených objektů, za náklad přiměřený. Náklady na obě suché vodní nádrže se předpokládají okolo 80 milionů korun. Studie byla předána našemu investičnímu odboru, který bude pokračovat v přípravě dalších stupňů projektové dokumentace. Realizace výše popsaných navržených opatření se předpokládá jako postupná. V první fázi se bude usilovat o zhotovení korytových úprav, teprve následně o přípravu a výstavbu obou suchých vodních nádrží. Dalším příkladem je studie odtokových poměrů na Lutyňce. Studie řeší posouzení kapacity koryta Lutyňky přes intravilány obcí Dolní Lutyně a Bohumín-Nová Ves. Studijní práce v současnosti ještě probíhají, ovšem již nyní lze shrnout následovně.

buď posuzují z hlediska jejich bezpečnosti (P), případně se již připravuje jejich rekonstrukce (R).

Ochrana Bohumína-Nové Vsi před povodněmi z Lutyňky je řešena moderním přístupem s využitím údolní nivy, kdy se navrhuje stoleté vody z Lutyňky odlehčit směrem k řece Olši již v prostoru nad obcí a neškodně transformovat na místních loukách. Připravuje se návrh dvou odlehčovacích objektů, které „nepustí“ velké vody na zástavbu Nové Vsi, a posílení pravobřežní hráze proti nátokům velkých vod z Olše do intravilánu obce.

Pokud se pro výše uvedené návrhy opatření podaří získat všechna pravomocná rozhodnutí, majetkoprávní vyrovnání nutné k získání pozemků bude úspěšné pro výstavbu a bude zajištěn zdroj financování, lze předpokládat realizaci staveb na Polančici a Lutyňce v letech 2015 až 2020.

Závěrem je nutné uvést, že odstranění neuspokojivého stavu drobných vodních toků a vodních děl na nich není otázkou

	Název	Tok	Objem [m^3]	Katastrální území
R	Poldr Lutyňka	Lutyně	38 000	Dolní Lutyně
R	SN Hlínský 1	LB přítok Hodoňovického n.	8500	Místek
R	SN Hlínský 2	LB přítok Hodoňovického n.	7700	Místek
P	VN Bartošovice 1	Bartošovický potok	957 000	Bartošovice
P	VN Bravantice	Bravantický p.	66 855	Bravantice
P	VN Budišov	Budišovka	102 112	Budišov nad Budišovkou
P	VN Guntramovice	LB přítok Budišovky	86 530	Guntramovice
P	VN Kletné	Kletenský p.	54 600	Kletné

Dolní Lutyně je chráněna minimálně na dvacetiletý průtok ovlivněný suchou nádrží, na které se taktéž připravuje investiční stavba za účelem zvýšení její bezpečnosti. Následující tabulka přehledně uvádí předpokládaný postup podniku Povodí Odry u rekonstrukcí malých vodních nádrží, které se nyní

jen tohoto či příštího roku, ale je to úkol na minimálně následujících deset či více let, přičemž tento úkol si vyžádá náklady ve výši stovek milionů korun.

Ing. Jiří BIKSADSKÝ
vedoucí oddělení odtokových poměrů

Lokality akumulací povrchových vod – výhledové vodní nádrže

Neutuchající diskuse o klimatických změnách a jejich vlivu na podnebí a na pro nás důležité vodní hospodářství byly v současné době doplněny vydáním tzv. **Generelu území pro umělou akumulaci povrchových vod**. Tento materiál byl v souladu s § 28a zákona o vodách pořízen ministerstvy zemědělství a životního prostředí, obsahuje seznam lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod a je základním podkladem, podle kterého se zajistí využívání těchto vybraných území způsobem, při němž v budoucnu nedojde ke znemožnění realizace vodní nádrže, kdy budou vyčerpány adaptační opatření k zajištění vodohospodářských služeb a dopady klimatických změn nebudou řešitelné jinými prostředky.

Když se ohlédneme do historie územní ochrany tzv. výhledových nádrží, ta se na našem území datuje do počátků minulého století. Dlouhodobě byly vytipovány a sledovány vhodné lokality, legislativně podpořeny zákonem o vodách a státním, později směrným vodohospodářským plánem. Jednalo se o ochranu lokalit, které byly pro možnost akumulace vod nenahraditelné z důvodů morfologických (úzká soutěska a nad ní rozšířené údolí s větším objemem), hydrologických (dostatečný průtok vody v toku pro zásobní funkci nebo větší ovládané povodí pro ovlivnění povodní), geologických (vhodné či přijatelné podmínky pro umístění a založení hráze) a geografických (lokality leží nad většími sídly, je jedinou ve větším území, nezatopí větší sídlo a podobně).

Konkrétní seznam výhledových nádrží byl naposledy zveřejněn v publikaci **Směrného vodohospodářského plánu ČR** v roce 1988, kdy v naší oblasti povodí Odry bylo hájeno celkem **46 lokalit**. Následně v procesu **Plánování v oblasti vod** proběhla na národní úrovni analýza lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod, kdy vytvořená expertní skupina v roce 2006 hodnotila všechny lokality především z vodohospodářského hlediska – tedy pro zachování vodohospodářského potenciálu krajiny, možnosti akumulace vod při zvýšených průtocích, nadlepšení minimálních průtoků v období sucha, zachování říčních ekosystémů, využití lokalit jako záložních

zdrojů pitné a užitkové vody atd., a navrhla k dalšímu hájení **12 lokalit**. V rámci prací na **Plánu oblasti povodí Odry** bylo provedeno podrobnější zhodnocení těchto lokalit v porovnání deficitu vyplývajícího ze scénářů klimatických změn (zvýšení četnosti a velikosti extrémních jevů – povodní a suchých období) s objemy hájených akumulací. Jako nabídka vodnímu hospodářství bylo v roce 2009 v plánu navrženo **sedm lokalit**.

V nyní vydaném **Generelu** byly po posouzení experty a projednání s dotčenými

Po posouzení experty a projednání s dotčenými obcemi byly vymezeny pro další hájení tři lokality v povodí Odry: Spálov na řece Odře, Spálené na řece Opavici a Horní Lomná na řece Lomné.

obcemi nakonec vymezeny pro další hájení **tři lokality** v povodí Odry – Spálov na řece Odře, Spálené na řece Opavici a Horní Lomná na řece Lomné (další nádrž Nové Heřminovy na řece Opavě je v současnosti již připravována). Experti vyloučili ty lokality, které byly situovány na tocích gravitující přímo do Polska nebo byly zátopou – v kolizi s územím cizího státu, případně byly v přímém rozporu se zájmy ochrany přírody a krajiny. Přesto tři hájené lokality, zejména svým objemem, by zajistily pokrytí budoucích potřeb, včetně předpovídaných extrémů klimatické změny – jak sucha, tak povodní. Tyto lokality jsou rovněž zakotveny v Zásadách územního rozvoje Moravskoslezského kraje a v činnosti našeho podniku budou po odborně-technické stránce včetně uplatňování zásad využití těchto území nadále sledovány.

Ing. Lukáš PAVLAS

odbor vodohospodářských koncepcí
a informací



Obec Otice je ochráněna před dvacetiletou vodou



Původní vzhled koryta Hvozdnice



Průběh výstavby na Hvozdnici

V říjnu letošního roku byla dokončena významná protipovodňová stavba v rámci programu MZe 129 120 – Podpora prevence před povodněmi II. Jednalo se o stavbu Hvozdnice – Otice km 2,310 až 2,858. Cílem stavby bylo zabezpečení protipovodňové ochrany na toku Hvozdnice v intravilánu obce Otice na navrhovaný průtok ($Q_{20} = 48,6 \text{ m}^3/\text{s}$) a dále minimalizace přelévání vyběžených vod z toku Hvozdnice do povodí Otického příkopu. Stavba započala v prosinci 2009 a byla prováděna českobudějovickou firmou Zvánovec a.s. Celkové rozpočtové náklady na stavbu činily 30 716 tisíc korun, z toho stavební náklady byly 29 564 tisíc korun a vlastní zdroje činily 1 152 tisíc korun.

Stavba se nachází v centrální části obce Otice a plynule ve své spodní části navazuje



Hotová protipovodňová ochrana Hvozdnice–Otice

na již dříve provedená protipovodňová opatření I. etapy na řece Hvozdnici v ř. km 0,891 až 2,310, které bylo provedeno v letech 2000 a 2001. Původně měla stavba zasahovat až po km 2,950. Kvůli nesouhlasným vyjádřením vlastníků stavbou dotčených pozemků byla kilometráž zkrácena na říční km 2,838. Nesouhlasná vyjádření vlastníků okolních pozemků provázela přípravu stavby již od jejího počátku, stavba byla dokonce kvůli tomu z programu vyškrtána. Nakonec se však našel přijatelný kompromis a došlo na samotnou realizaci. Úprava spočívala především ve zkapacitnění koryta toku a je řešena dvěma typy opevnění. V prvním je pravý břeh ve sklonu 1 : 2 a opevnění svahu je nad podélným opevněním toku řešeno pouze ohumsováním a osetím. U druhého typu je sklon svahů 1 : 1,5 a opevnění je provedeno kamennou rovnáninou až po břehovou hranu.

V zastavěné části obce je provedeno levobřežní opevnění toku kamennou dlažbou do betonu ve dně, opevněnou o betonovou patku založenou 1 m pod úroveň nivelety. Podél pravého břehu je provedena pojezdňá berma šířky 2,5 m s navazujícími sjezdy pro umožnění pojezdu techniky v rámci údržby. V niveletě dna jsou kvůli její stabilizaci osazeny dřevěné prahy ve vzdálenosti asi 100 m. Přelivná hrana je nad niveletou

toku navýšena o 5–10 cm, dno nad i pod prahem je opevněno kamenným záhozem. V rámci stavby byly rovněž provedeny nutné přeložky inženýrských sítí, včetně provedení rekonstrukce lávky pro pěší v říčním km 2,447. Zde byla vybudována nová jednopólová lávka, která je proti stávajícímu stavu umístěna ve vyšší úrovni s rezervou 0,5 m nad hladinou stoleté vody. Protipovodňové opatření zažilo svou první zatěžkávací zkoušku ještě před dokončením, když při loňských zvýšených průtocích na přelomu května a června prošla při druhé povodňové vlně přes stavbu zhruba desetiletá voda ($36,7 \text{ m}^3/\text{s}$). Jenom díky již provedeným úpravám nedošlo k rozlivu

Stavba významným způsobem zlepší průchody velkých vod v daném území a doufejme, že bude v budoucnu nucena pojmout pouze průtoky, na které byla navrhována.

mimo koryto. Stavba významným způsobem zlepší průchody velkých vod v daném území a doufejme, že bude v budoucnu nucena pojmout pouze průtoky, na které byla navrhována.

Ing. Radek PEKAŘ
vedoucí provozního úseku Opava

První významná realizace na drobném vodním toku

V závěru letošního roku budou v intravilánu obce Bernartice a její části Buková zahájeny stavební práce na Vojtovickém potoce, jejichž smyslem je odstranit povodňové škody, které zde vznikly po průchodu přívalové povodně v roce 2009.

Těmito úpravami se zabývají stavby:

5801 Vojtovický potok	km 0,450–4,400	k. ú. Bernartice
5802 Vojtovický potok	km 4,400–6,600	k. ú. Buková
5812 Vojtovický potok, Bernartice-Buková	km 0,450–6,600	



Vojtovický potok po povodních



Vojtovický potok po povodních

Uvedené stavby řeší stabilizaci vodního toku odstraněním poruch stávajícího opevnění a realizací nového opevnění v místech silně narušeného průtočného profilu toku. Technické zajištění je navrženo kamenným záhozem, který bude zabezpečovat nejen stabilitu toku, ale současně bude také v souladu s požadavky ochrany přírody vytvářet svou konstrukcí přirozené úkryty pro ryby a ostatní živočichy v toku. Tam, kde z prostorových důvodů není možné provést koryto lichoběžníkového profilu, budou břehy zajištěny buď betonovými zídkami s kamenným obkladem, nebo budou v méně namáhaných úsecích vybudovány gabionové zdi. Aby na toku nevznikaly migrační překážky, bude jeden ze stávajících poškozených balvanitých skluzů snížen a jeden zcela odstraněn. Zajištění stability nivelety dna toku, a tím i podélného opevnění, je řešeno pomocí kamenných prahů, přičemž některé z nich jsou doplněny tůněmi, které budou pomístně zajišťovat vyšší vodní sloupec v toku při minimálních průtocích.



Vojtovický potok po povodních

Provedenými úpravami se docílí nejen zajištění zvýšené stability toku, ale zároveň dojde ke zlepšení odtokových poměrů. Všechny stavební práce budou ukončeny do konce roku 2012, přičemž celkové náklady na tyto tři stavby dosáhnou částky 59 milionů korun.

Ing. Jiří KONEČNÝ
odbor investic

Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří



Průběh revitalizace Bílovky



Revitalizace Bílovky

V současné době probíhají intenzivní stavební práce na akci Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří. Jak jsme vás již informovali v minulosti, stavba Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří představuje pro náš podnik pilotní akci v rámci revitalizací vodních toků v povodí Odry. Celá tato investice je stoprocentně hrazena z Operačního programu životního prostředí, přičemž celkové stavební náklady jsou 48 milionů korun.

Samotné stavební práce na této akci byly zahájeny v dubnu 2011, a to realizací

technických objektů reprezentovaných rámovými propustky. Nyní probíhají práce na stavebním objektu Obnova koryta v loukách. Tato část stavby tvoří nově navržené koryto Staré Bílovky v centrálním území CHKO a navazuje na zprůtočňovanou část dochovaného koryta toku Stará Bílovka.

Další významnou skutečností této stavby je příkladná spolupráce mezi naším podnikem a Agenturou pro ochranu přírody a krajiny. Podstatná část zeminy, která se v rámci realizace zemních prací při obnově původního koryta Bílovky a při odstraňování

stávajících protipovodňových hrází odtěží, je bezplatně poskytována Agentuře. Ta ji následně využívá pro dvě své stavební akce, a to Záchranu rybníka Velký Váček v NPR Polanská niva, ohroženého postupujícím meandrem řeky Odry, a Záchranu a podporu biodiverzity na rybnících v Přírodní rezervaci Bažantula. Pro lepší představu jen doplňujeme, že v letech 2011 až 2013 bude takto Agentuře poskytnuta zemina v celkovém objemu asi 46 tisíc kubíků.

Mgr. Miroslav JANOVIÁK, LL.M.
investiční ředitel

Rekonstrukce levobřežní hráze na Ostravici byla úspěšně dokončena. Teď je na řadě cyklostezka!

Ke dni 9. listopadu 2011 byla zhotovitelem stavby Alpine Bau CZ s.r.o. předána dokončená stavba rekonstrukce protipovodňové levobřežní hráze na Ostravici v úseku Paskov – Sviadnov.

Rekonstrukce protipovodňové hráze spočívala v částečném odtěžení obou jejích svahů a následně i její koruny. Poté bylo



Dokončená hráz pro cyklostezku Sviadnov – Paskov

zrealizováno nové jílové těsnění svahů a koruna hráze byla připravena tak, aby její parametry byly dostačující k zahájení výstavby konstrukčních vrstev cyklostezky. Samotná koruna hráze byla vybudována do úrovně Q_{100} . Při rekonstrukci byly zároveň odstraněny staré nepoužívané betonové sloupky elektrického vedení umístěné v tělese hráze. Celkové náklady na rekonstrukci hráze byly 9 milionů korun.

Při této příležitosti je podstatné zmínit, že v roce 2009 došlo ke strategické dohodě mezi státním podnikem Povodí Odry a Svazkem obcí regionu Slezská Brána. Předmětem této dohody bylo zajištění potřebné koordinace pro přípravu a realizaci staveb rekonstrukce hráze v katastrech obcí Sviadnov, Žabeň a Paskov a výstavbu samotné cyklostezky. Díky této dohodě mohl být realizován projekt cyklostezky, jehož záměr byl schválen v polovině devadesátých let minulého století. Cílem tohoto projektu je



Cyklostezka Sviadnov – Paskov

propojit rychle a bezpečně Ostravu s Beskydami podél řeky Ostravice.

Samotná stavba cyklostezky byla zahájena v červenci 2011 a bude ukončena v dubnu 2013. Celkové předpokládané náklady na výstavbu této cyklostezky jsou ve výši 36,7 milionu korun.

Mgr. Miroslav JANOVIÁK, LL.M.
investiční ředitel

Odtěžování sedimentů z části vodní nádrže Baška se blíží

Koncem roku 2011 chystá státní podnik Povodí Odry vyhlásit výběrové řízení na dodavatele akce VD Baška – odtěžení nánosů, stavba č. 5606. Podstatou této investice je odtěžení zhruba 14 tisíc kubíků sedimentů na přítoku Bašnice do nádrže. Díky tomuto zásahu dojde ke zvýšení retenčního objemu nádrže a předpokládanému zlepšení kvality vody v nádrži. V rámci této akce bude také na přítoku do nádrže obnoven balvanitý skluz. Předpokládané stavební náklady byly vyčísleny asi na 25 milionů korun.

Je důležité zdůraznit, že tato investiční akce byla naším podnikem dlouhodobě plánována. Problémem však bylo nalézt vhodný dotační titul, ze kterého by byly hrazeny stavební náklady. I to se ale nakonec podařilo.



Na VD Baška se chystá odtěžování sedimentů

V této souvislosti je potřeba doplnit, že samotný investiční záměr musel být projednán a odsouhlasen Radou obce Baška. O záměru těžby nánosů v nádrži Baška byl také informován Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Magistrát statutárního města Frýdek-Místek, Český rybářský svaz, odběratel vody a další subjekty, přičemž bylo naší snahou všechny jejich

připomínky a podněty v rámci tohoto projektu v maximální možné míře zohlednit. V současné době probíhá odpuštění vody z vodní nádrže Baška tak, aby na počátku roku 2012 mohlo být odtěžování sedimentů zahájeno.

Mgr. Miroslav JANOVIK, LL.M.
investiční ředitel

Konference Vodní toky 2011



Slavnostní zahájení konference Vodní toky 2011

Ve dnech 29. a 30. listopadu proběhla v Hradci Králové odborná konference Vodní toky 2011. Jednalo se již o devátý ročník setkání sloužícího pro výměnu zkušeností v oblasti vodního hospodářství, kterého se účastní zástupci z řad správců povodí a vodních toků, samospráv a státní správy, dotčených ministerstev a také zástupci z řad projektových a dodavatelských firem.

Témata pro letošní rok byla stanovena takto:

Obor vodních toků: legislativa, správa vodních toků, financování.

Technická opatření na vodních tocích: zkušenosti z přípravy a realizace projektů.

Na dvoudenním programu konference bylo skoro dvacet příspěvků a ty, pro které již nezbyl prostor, byly shrnuty do vydaného sborníku. Je zbytečné se zde dopodrobna rozepisovat, proto v kostce zmíním pouze některé. Byl to například příspěvek

generálního ředitele Povodí Vltavy, s. p., pana Ing. Petra Kubaly na téma transformace ZVHS, zkušenosti a výsledky posuzování navrhovaných opatření protipovodňové ochrany v rámci činnosti strategického experta v programech MZe, dále příspěvek Povodí Labe, s. p., k odstranění povodňových škod na Liberecku, poznatky TBD z řešení poruch a okamžitých opatření na vodních dílech v souvislosti s malými vodními nádržemi, příspěvek o spolupráci v rámci

stabilizace hladiny Labe při výstavbě mostu v Drážďanech nebo řešení masového rozvoje sinic na údolní nádrži Brno. Našich končin se dotýkal příspěvek o opatřeních na Horní Opavě, představující koncepci návrhu parametrů VD Nové Heřminovy, řešení chodu splavenin a suché nádrže Jelení.

V rámci konference proběhla také setkání již méně formální, stejně tak zbylo i trochu času na večerní prohlídku města. Věřím, že konference opět splnila očekávání jak účastníků, tak organizátorů.

Ing. Radek PEKAŘ
vedoucí provozního úseku Opava



Účast na konferenci Vodní toky 2011 byla velká

Podzimní výlovy rybníků u Povodí Odry

Opět po roce chci na stránkách našeho časopisu seznámit čtenáře s děním na VHP rybné hospodářství a ohlédnout se zejména za podzimními výlovy rybníků. Letošní rok lze vystihnout dvěma hlavními hesly – zvyšující se poptávka po rybách a boj s kvalitou vody. První bod je pro nás velmi pozitivní a dává naději do příštích let a snad ztlumí nepříznivá očekávání nastávající krize. Ten druhý je ovšem velmi závažný.

Na zhoršující se kvalitu vody v Žermanické nádrži jsme si trochu již zvykli, ale letošní podzim byl velmi špatný a jen můžeme



Výlov Výtažníku sledovalo mnoho diváků

doufat, že se to nebude opakovat. Velmi nemile nás však překvapil Kružberk, kde došlo k výraznému zhoršení začátkem léta a nepříznivý stav se táhne prakticky do dnešních dnů. Sinice, nízký obsah kyslíku ve spojení s rozvojem bakterií a parazitů



Rybáři v plné práci

silně ovlivnily přírůstky a zdravotní stav ryb, což se projeví na tržbách zejména v první polovině roku 2012. Jen věřím, že to byljev ojedinělý a že rostoucí poptávku po čerstvých rybách budeme moci pokrýt. Jinak lze říci, že se podaří splnit ekonomické cíle

letošního roku, byť do toho příštího hledíme s obavami.

Co se týká hospodaření na rybnících, to ovlivnilo nepříznivě letošní jaro a chladný počátek léta. Také deficit v násadách z loňského roku byl příčinou nižšího výlovu. Lze říci, že necelých 60 tun vylovených ryb je sice nejméně asi za pět let, ale v přepočtu na hektarovou produkci asi zůstaneme na špici českého rybníkářství. Je to prostě zemědělská výroba a ta se někdy nedá úplně napláňovat.

Teď už ale k samotným výlovům. Dvě nejdůležitější akce proběhly na přelomu října a listopadu. Slavnostní výlov Výtažníku, spojený se dnem otevřených dveří na sádkách v Krnově, se již tradičně konal ve svátek 28. října a podle hojné účasti veřejnosti lze říci, že se i tato akce jako tradice ujala.

Počasí se vcelku vydařilo, a tak se po deváté hodině tísnil na hrázi rybníka početný dav diváků. Samotný výlov byl opravdu jakýmsi představením s moderátorem a herci, kteří v ledové vodě a bahně plnili přesně své role a všechno šlo jako na drátkách. V davu to vždy zašumělo, když ze sítě vytáhli obřího sumce, kapra nebo amura. Bylo se opravdu na co dívat a zajímavé zážitky si domů odnesly nejen děti. Po takové podívané vyhládne, a tak se návštěvníci přesunuli do areálu sádek, kde již na ně čekala ochutnávka ryb. Naši dvorní kuchaři (Luboš Benedik – uzené, Franta Šulák – smažené) pro hladové hosty připravili kapry a tolstolobiky a ohlasy byly plné chvály. Nejvíce o tom svědčila neustálá fronta před prodejnou. Centrem pozornosti byly také nádrže s vystavenými rybami a mile překvapil i zájem o čerstvé živé ryby. Pro děti jsme měli

preparovaná obrázková pexesa se sladkovodními rybami a pro kuchařky recepty na úpravu ryb. Akce se opravdu vydařila na jedničku s hvězdičkou, a splnila tak hlavní cíl – propagaci naší firmy a kvalitních a čerstvých ryb, které je u nás možné nakoupit.

Za necelý týden se lovil náš největší rybník – Petrův. Celá dvoudenní akce byla dobře připravena a organizačně zvládnuta. Byl to již 19. výlov, který proběhl od doby, kdy jsme rybník převzali zpět od rybářského svazu – za tu dobu se zde utvořila velmi dobrá parta lidí jak z našeho střediska, tak prakticky ze všech VHP závodů Opava. Těm



Výlov Výtažníku s odborným komentářem Iva Jedličky

všem patří velký dík za tvrdou práci, která se nedá ošidit, a to za jakýchkoli podmínek. I letos vše klaplo a ryby se již prohánějí v našich sádkách a čekají na své kupce. Na závěr bych chtěl trochu přiblížit, co všechno výlovu předchází. Samotné vylovení ryb je už tou pověstnou třešinkou na dortu. Jaká je tedy příprava? Nejprve si musíme stanovit datum výlovu a podle zkušeností začít včas vypouštět. Takový Petrův rybník se vypouští zhruba tři týdny. Tuto práci zajišťuje „strojič“. Ten vypouštění denně sleduje a poslední dny i noci neustále kontroluje výšku hladiny, teplotu a zejména obsah kyslíku. S klesající hladinou se totiž obsah kyslíku zmenšuje a hrozí přidušení obsádky, proto je potřeba připravit aerační prostředky (čerpadla, aerátory) a neustále zajišťovat přítok čerstvé vody. Také sledování teploty je zásadní. Při nepříznivém počasí (vysoké teploty, mráz) je potřeba operativně termín posunout. Riskovat možný úhyn či poškození ryb není možné, mohlo by to znehodnotit i několikaletou práci. Den předem je potřeba připravit veškeré potřebné nářadí a vybavení. Zdroj elektrického proudu, čistou vodu, vzduchování do kádí, kádě, podběráky, sítě, lodě, přebírky, nakladače, váhy, vaničky, plašáky, auta na převoz, dostatek patřičně oblečených pracovníků a brzy ráno můžete začít. Přijďte se někdy podívat, jste zváni.

Ivo JEDLIČKA

VHP rybné hospodářství

Sex v přírodě (2)

Úvodem příběh z dětství. Měla jsem fenku, která byla mezi okolními hafany velmi oblíbená. Jen tak si vysvětluji, proč při -20 °C seděla na našich schodech téměř přimrzlá vyjící a štekající psiska. Pokojový miláček zatím seděl, pečlivě hlídán, doma v teple. Jednou jsem jí oblékla staré kalhotky, to aby všude nezůstávaly stopy po jejím hárání. Takto oděná psí krasavice proklouzla návštěvě mezi dveřmi a odběhla do přírody. Vrátila se za několik hodin bez kalhotek. Od té doby jsem tušila, že mezi chlapečky a holčičkami je něco tajemného.

A teď k dotazům. První se týkal pevnosti svazků mezi zvířecími partnery. Nelze v této souvislosti opomenout historku, která se udála počátkem minulého století na americkém venkově. Žena prezidenta Coolidge byla při obhlídce farmy fascinována sexuálními výkony kohouta. Její průvodce kohoutů výkon kalibroval na 70krát denně. První dáma požádala, ať tohoto přeborníka předvedou jako příklad i jejímu muži, který měl prohlídku absolvovat později. Po zhlédnutí kohouta v akci se prezident dotázal: „A to se jedná pořád o stejnou slepici?“ „Ne, pane prezidente, pokaždé to dělá s jinou,“ odpověděl farmář. „Tak to řekněte paní prezidentové,“ odvětil prezident. A to nevěděli, že kohout je slepici schopen oplodnit každé čtyři minuty a nové milenky dostanou ještě větší dávku spermií než ty okoukané. Jev, kdy samec reaguje na novou samičku intenzivněji, respektive změna jej vybičuje k dalším výkonům, nazýváme Coolidgeův efekt a je popsán u mnoha živočišných druhů. Krysí sameček na prahu vyčerpání po opakované kopulaci s partnerkou sedí v koutě a odpočívá, ale okamžitě oživne, když mu do terária předhodíte novou samičku. Je tomu tak i u lidských samečků. Ovšem u člověka, zejména při mimomanželském styku, hrozí riziko náhlého úmrtí z obavy ze selhání či možného prozrazení. A smrt při sexu není nic hezkého, což jsem viděla na louce u páru vřetenušek. Jeden z partnerů ještě žil, ale byl natrvalo spojen s již vybledlým mrtvým partnerem.



Námluva modrá



Okáč luční



Kopulace sarančat modrokřídých u řeky Odry

Samice mouchy domácí kopuluje až 200krát s různými samci bez oplození. Když narazí na toho pravého, „nechá se zbouchnout“. Poslední samec však zároveň do samice aplikuje látky, které odpuzují ostatní samce. Jedním z nejlépe prozkoumaných zástupců hmyzu je octomilka

Jedním z nejlépe prozkoumaných zástupců hmyzu je octomilka obecná, která slouží jako laboratorní zvíře.

obecná, která slouží jako laboratorní zvíře. Ví se o ní nejen to, že sameček své vyvolené zpívá, že samičky jsou promiskuitní a provádějí kopulace, při nichž nedojde k inseminaci, ale i to, jak se k této záletnosti samiček postavili samečci. Jakmile zahlédnou v blízkosti jiného mušáka, probíhá jejich kopulace až dvakrát tak dlouho. Ovšem samečci, kteří se spářili s větším počtem samiček, se dožívají nižšího věku a pozor – nejdéle žijí panicové.

Většinou máme představu o ptačích svazcích jako o vzoru ctnosti a věrnosti. Skutečnost je však jiná. U čápa bílého je věrný svému hnízdu sameček, který přilétá do hnízda jako první a pak láká vhodnou partnerku. Nalákat může loňskou družku, ale i zcela novou. U vlaštovek si samička občas odskočí k sousedovi a v hnízdě mohou dorůstati potomci

Krásným příkladem utužování partnerských vztahů jsou tance jeřábů popelavých, kteří žijí v trvalém svazku, ale i tak každoročně v době toku sameček svou samičku upoutávají tancem.

několika tatínků. Naopak krásným příkladem utužování partnerských vztahů jsou tance jeřábů popelavých, kteří žijí v trvalém svazku,

ale i tak každoročně v době toku sameček svou samičku upoutává tancem.

Praktický dotaz: Jak se rozmnožuje klíště? Víme, že klíště je slepé, a najít partnera proto musí být fuška. Příroda to však zařídila tak, že sameček se na samičku orientuje čichem pomocí feromonů. Samičky při sání vylučují látky, kterými vhodné samečky nalákají až k pohlavnímu otvoru. Což je samozřejmě možné jen na hostiteli osídleném dalšími jedinci klíšťat. Samečci nasají bodcem, kterým prorážejí kůži hostitele (hypostomum), spermie a přesunou je do pohlavního otvoru samičky. Celý proces trvá poměrně dlouho a oba partneři jsou k sobě obráceni břišní stranou. Oploďná samička naklade do půdy až 3000 vajíček a pak začíná koloběh od šestinohé larvy přes osminohou nymfu až po dospělce. Krev sají jen samičky, larvy a nymfy. Dospělí samci potravu nepřijímají a po kopulaci uhynou.

Odpověď na otázku, jak to dělají ježci, je prostá – zezadu. Sameček nejprve několik hodin samičku uhaní a ona dělá drahoty, které leckdy vedou k „domácímu násilí“, při němž samička samečka napadne a bezostyšně „zfuckuje“. Ale v přírodě má vše svůj účel, což v lidské komunitě mnohdy neplatí. Tyto ježčí hrátky mají samičku hormonálně připravit na vlastní akt páření a až se samička dostatečně unaví nebo naladí, začnou se oba točit v kruhu, ona přitáhne bodliny k tělu a nachystá zadeček k páření. Sameček jí naskočí na záda a zuby se zachytí jejich bodlin. Po ukončení aktu se samičce v pohlavním otvoru vytvoří zátka, která má zabránit kopulaci s dalším samečkem. Video zachycující kopulaci ježků lze nalézt na <http://www.youtube.com/watch?v=3Dn3gHGhCdk>.

Existuje ještě nějaká zvířecí samička, která umí se samečkem zatočit tak jako kudlanka nábožná? Samozřejmě, zvířecí samičky jsou statečné. O tom, jak to chodí u pavouků, jsem psala již v prvním článku. Podobně ohroženi jsou samci much kroužilek (*Empis* sp.), ale i tady se vyvinul lidem blízký systém – „nejdřív něco na zub a pak něco možná bude“. Po zásunbním letu sameček přináší své vyvolené dárek v podobě jiného hmyzu. Některé druhy se ještě pojistí a svůj úlovek pečlivě omotají vlákny. Samičce to pak trvá déle, než balíček rozbalí a sežere. Sameček má více času oddávat se sexu. Není-li však dárek dostatečně velký, sameček sežráení neujde.



Ropucha obecná, nahoře sameček

Pro neinformovaného pozorovatele může vypadat tragicky sex králíka domácího. Stalo se mé kamarádce, jejíž manžel si pořídil samici. Od souseda vypůjčil samce a pozoroval králíčí námluvy. Po dlouhém očichávání a pokusech samce o naskočení se nakonec samice přitiskla k podkladu a nadzvedla zadeček. Samec rychle naskočil, provedl několik pohybů, zamrčel a svalil se jak pytel na bok. „Ježíšmarjá, já jsem ti odpráskl samce,“ křičel novopečený chovatel na souseda. Za chvíli se však králík opět čile postavil na nohy. Teď už ví, že u králíků „to tak chodí“.

Neobvyklého násilí se dopouštějí samečci štěnic, u kterých je popsána tzv. traumatická kopulace.

Neobvyklého násilí se dopouštějí samečci štěnic, u kterých je popsána tzv. traumatická kopulace. Sameček při páření samičce zabodne ostrý penis do zadečku a vpraví sperma do tělní dutiny. Spermie se k vajíčkům dostanou prostřednictvím hemolymfy (krve). Africké štěnice parazitující na netopýrech mají bisexuální samce, kteří vpravují své spermie do těla jiného samce a ten je spolu se svými přemístí do těla samičky. Samečci asijských bruslařek (ploštice žijící na vodní hladině) dokonce samičky, které se odmítají s nimi spářit, vydírají. Samec je při kopulaci na zádech partnerky a je přenášen a zároveň chráněn proti predátorům útočícím zespodu, protože při útoku je obvykle sežrán především jedinec u vodní hladiny. Jestliže sameček narazí na samičku, která se odmítá spářit, začne ťukat nohou na vodní hladinu, a tím láká nepřítele. Pokud samice nechce být sežrána, musí zvolit menší zlo – nechtěný sex.

Takové a ještě zajímavější jsou sexuální praktiky v přírodě, možná jsou i barvitější než v lidském světě, ale psát o tom, to by bylo porno v podnikovém časopise.



Tesařík tesaříkovitý

RNDr. Lenka FILIPOVÁ
ekolog

Exkurze na přehradách

Povodí Odry spravuje celkem sedm velkých přehrad. Stalo se již tradicí, že v termínu Dne vody jsou některé z nich přístupné široké veřejnosti. Z provozních důvodů jsou však exkurze pro veřejnost omezo­vány. To ale neplatí v případě odborníků a kolegů z jiných Povodí.

Možná je to jen shoda okolností nebo mám krátkou paměť, ale nikdy dříve nebyl o návštěvu našich vodních děl takový zájem. To, že se za poslední tři měsíce na naše přehrady přijelo podívat hned několik významných exkurzí, bude pravděpodobněji dáno probíhajícími nebo připravovanými pracemi. Začal bych asi tou nejpočetnější a nám provozně blízko návštěvou zaměstnanců Povodí Labe, s. p., pod vedením technického ředitele Ing. Kremzy. Jak je již zvykem,



Pracovníci Povodí Labe na Žermanicích s výkladem Ing. Petra Březiny

plán návštěvy a prohlídek vodních děl byl předem připraven. Přesto jsme museli elán organizátora krotit. Ono za dva dny navštívit všechny přehrady, včetně podrobného výkladu a prohlídky všech funkčních objektů, dá účastníkům docela zabrat. A to nemluví o původním záměru celou cestu zakončit výstupem na Lysou horu. Po nutných redukcích programu začala návštěva kolegů příjezdem plného autobusu na VD Slezská Harta a Kružberk. Prohlídku zde zajišťovali kolegové ze závodu Opava a ti, zcela vyčerpaní všetečnými dotazy, mi s radostí autobus předali k pokračování v exkurzi. První den exkurze pro zúčastněné končil večerní prohlídkou VD Šance včetně prezentace plánovaných prací nejen na tomto díle, ale také na Těrlicku, které bylo na programu druhý den. Vzhledem k rozsahu a vzdálenosti byl druhý den zahájen již brzy ráno návštěvou VD Žermanice, kde náš technický ředitel přítomně seznámil nejen s historií vodního díla. Následně jsme se přesunuli na stavenišťe rekonstrukce VD Těrlicko.



Povodí Labe na Šancích

Odpoledne celá skupina pokračovala na Morávku a já se tiše těšil na víkend, až nebudu muset mluvit. To jsem netušil, že tato exkurze není pro účastníky jen rozšířením jejich přehledu, ale zároveň zkouškou odborných znalostí. Během výkladu a hlavně po něm byli svým ředitelem podrobeni testovacím otázkám ověřujícím, zda poslouchali a co si zapamatovali. Opravdu bych tuto návštěvu nevnímal jako výlet.

Jak již jistě víte, VD Těrlicko prochází rozsáhlou rekonstrukcí. Projektovou dokumentaci zpracovala firma Pöyry Environment a.s. Docela mě překvapilo, když jsem jednoho dne zvedl telefon a na druhé straně mě pracovník této firmy požádal o možnost exkurze na stavbu. Copak toho nemají dost? Pochopitelně ti, kteří se pravidelně účastní jednání na stavbě, nebyli těmi, kdo chtěli stavbu vidět. Jenže na projektové dokumentaci se podílejí desítky lidí a pro ně je prohlídka stavby obtížně dostupná, a přitom velmi přínosná. Tentokrát nebylo účastníků tolik jako v případě výše zmíněném, ale o to trvala exkurze déle a každý

chtěl vidět, jak dopadla část, kterou připravoval na papíře. Jako každá stavba i zde jsou projekčně ne úplně dokonale řešené detaily – a právě taková vazba a vysvětlení problému na místě jsou do budoucna pro všechny jen prospěšné.

Výčet významnějších návštěv bych rád uzavřel mezinárodní návštěvou členů České a Polské komory autorizovaných inženýrů na VD Šance. Přestože se jednalo o specialisty na dopravní stavby, byl mezi nimi také místopředseda komory. Dotazy k prezentaci historie, technickému řešení stavby i připravované rekonstrukci byly na vysoké úrovni. Během prohlídky účastníci ocenili především technické řešení zavěšené lávky a rozsah automatizace měření technickobezpečnostního dohledu.

Závěrem bych rád poděkoval svým kolegům za spolupráci při přípravě a provádění



Česko-polská návštěva členů ČKAIT na Šancích

nejen výše uvedených exkurzí. Myslím, že nás může zájem odborné veřejnosti těšit a určitě jí máme co ukázat.

Ing. Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Hydrologický Silvestr 2011

Jaro střídá léto, léto podzim, podzim zimu a zima zase jaro. Kruh se uzavírá, roky běží. A nejsou to jen tak obyčejné roky. Máme rok olympijský, zahrádkářův rok, rock'n'roll a v neposlední řadě také hydrologický rok. Každé takové časové období obvykle končí Silvestrem. A co by to bylo za vodohospodáře, kdyby zapomněli na onu významnou tečku za „svým rokem“, která připadá na poslední říjnový den.



Cestou z hlavního jesenického hřebene

Položme si otázku, proč hydrologický Silvestr, zkráceně HySil, slavíme 31. října a proč ho vůbec slavíme. Začneme tou druhou otázkou. Slavíme ho proto, že vodohospodáři jsou kopa veselá a využijí každé příležitosti pro navázání družby (nezaměňuj s Družbou – ropovod z Ruska). Mohlo by se zdát, že dřívější termín HySilu je dílem prozíravosti, kdy část oslav na konci kalendářního roku posunutá do dřívějšího



V mlhách na vrcholu Keprníku

termínu má zamezit nezřízenému veselí a podobným pohromám. Ovšem není tomu tak. Důvod hledejme ve vodní bilanci. V zimním období část srážek vypadává ve formě sněhu a mnohdy odtéká až na jaře, tedy v druhém kalendářním roce. Aby nedocházelo k nerovnostem na příjmové a výdajové stránce vodní bilance, bylo vytvořeno klouzavé období nazvané hydrologický rok.

Klouzavé období nazvané hydrologický rok bylo vytvořeno proto, aby nedocházelo k nerovnostem na příjmové a výdajové stránce vodní bilance.

Začíná 1. listopadu, a konec tudíž připadá na 31. říjen.

Letošní Silvestr jsme oslavili na rekreačním středisku v Domašově. Na rozdíl od předchozích let šlo o vícedenní akci propojenou s turistikou v severské divočině Hrubého Jeseníku. Po pátečním silvestrovském guláši přišel čas na toulky kolem Bajkalu a za krásami národních parků západu USA.



Hodokvasy po návratu z túry

Promítání z těchto výprav jednotlivců posloužilo jako inspirace ostatním k cestám za hranice všedních dnů. Hlavním promítacím dnem byla sobota, kdy se shrnuly hrátky posledního hydrologického roku – hrátky sportovní, hrátky na sněhu, hrátky na vodě, Baškohrátky, hrátky turistické a hrátky našich dětí během dětského dne. Účastníci večera tak viděli své kolegy v atypických situacích, nezřídka na hranici lidské důstojnosti.

Protože není možné pořád jenom sedět a hnípat v chalupě, byla sobota dnem



Večery doprovázel i melancholický zpěv s kytarou

turistiky. Údolí Bělé zalévalo slunce svými zlatavými květy, což bylo příslibem krásného podzimního dne plného čerstvého horského vzduchu. Čerstvý vzduch sice přišel, ale hustá mlha na délku podání ruky již na Červenohorském sedle vzala všechny



Před večeří v domašovském penzionu

úvahy o dalekých výhledech k Beskydům a Krkonoším. Na to si budeme muset počkat až do zimy. Ale všichni víme, že není špatné počasí, je jen špatné vybavení. Hřebenová trasa napříč Keprnickou hornatinou k Jiřího chatě byla velkým dobrodružstvím pro všechny drsné horaly a vodohospodáře. Matně se některým vybavovaly vzpomínky na obrázky prosluněné jižní Sibíře z předchozího dne. Několik dam toužících po poznání se rozhodlo oddělit od hlavní skupiny a absolvovat exkurzi na přečerpávací elektrárně Dlouhé Stráně. Nakonec se všichni ve zdraví opět sešli v domašovském penzionu.

Víkendového zhodnocení uplynulého období se zúčastnilo celkem 27 lidí, jeden pes a jeden kocour. Jeden hydrologický rok skončil, druhý začal. Jsme opět na začátku a všechny akce jsou teprve před námi. Vystřídá se zima, jaro, léto, podzim a opět se sejdeme s prskavkami a petardami na HySilu. Už se nám to začíná krátit...

Mgr. Ondřej BUREL

referent vodohospodářského rozvoje

Setkání se seniory 2011

Letošní setkání s našimi kolegy-důchodci proběhlo v podzimním čase na všech třech organizačních jednotkách – na závodě Frýdek-Místek, Opava i správě státního podniku. Všechny tři akce se vydařily a pro nezúčastněné přinášíme informaci a pár fotografií.

Bývalí kolegové závodu Frýdek-Místek

Ve čtvrtek 15. září 2011 se naši senioři sešli na závodě, kde je uvítal ředitel závodu Ing. Jiří Šašek a seznámil je s novinkami u Povodí Odry. Poté odvezl autobus účastníky do Bystrovan u Olomouce, kde navštívili arboretum Přírodní ráj. Po prohlídce parku autobus zamířil do Štramberku, kde všichni spokojeně poseděli v příjemném prostředí

pivovarského sklepení u dobrého oběda a sdělovali si události uplynulého období. Poté následovala procházka malebným Štramberkem. Příjemně unaveni a naladěni se pak všichni odebrali ke svým domovům a už teď se těší na další setkání.

Bývalí zaměstnanci závodu Opava

Senioři se sešli ve středu 21. září v dobré náladě v zasedací místnosti závodu, kde se opět po roce setkali se stále ještě pracujícími kolegy. Po malém občerstvení jsme odjeli přistaveným autobusem na zámek v Raduni, kde jsme si nejprve prohlédli jedinečnou výstavu starobyklých kočárků a panenek a pak i celý nově zrekonstruovaný radušský zámek. Poté nás autobus zavezl do restaurace U Golema ve Chvalíkovcích,



Příjemné posezení v pivním sklípku - závod Frýdek-Místek

kde jsme pokračovali obědem a volnou zábavou. Všem zúčastněným se setkání líbilo a už začaly padat návrhy na výlety v příštích letech.

Senioři správy státního podniku

S bývalými kolegy ze správy státního podniku jsme vyjeli do Jeseníků, kde jsme i přes chladné počasí navštívili Dlouhé Stráně. Příjemný společný večer jsme prožili při poslechu harmoniky Jindry Poruby v našem rekreačním zařízení v Domašově. Druhý den byl věnován návštěvě ruční papírny ve Velkých Losinách, a protože se nedaleko nachází naše školicí a rekreační zařízení ve Vernířovicích, následovala prohlídka jeho prostor.

Zdeňka DAVIDOVÁ

vedoucí personálního odboru



Společná fotografie správy podniku na horní nádrži Dlouhé Stráně

Mgr. Karel KOHUT byl zaměstnán ve státním podniku Povodí Odry v letech 1980-1991, kde působil jako podnikový právník a vedoucí obchodně kontraktačního odboru. Díky svému zaměření na trestní, občanské a obchodní právo byl vyhledávaným a uznávaným právníkem. Svým osobitým humorem byl přirovnáván k herci Rudolfovi Hrušínskému st., svými průpovídkami a veselými historkami bavil přítomné při každé příležitosti.

Dovolujeme si nabídnout ochutnávku z jeho písemné tvorby, kterou je „omluvenka“ na tradiční setkání důchodců.

Omluva

Milá Zdeničko Davidů,
já zas na ten sraz nepřijdu.
Silně jsem doufal, moc se snažil,
leč medicínský rajc jsem zažil,
ne na hlavě, leč trochu níže,
tam, kde sval silný stehna víže,
takže nemohu přijít,
nesměl bych sedět na ...i.

Moc Tě, Zdeničko, otravuju,
leč Tvým prostřednictvím pozdravuju
všechny, co se sešli spolu
a posedí si i u stolu,
a pověz přátelům a láskám,
že od žalosti se snad schlastám.
V každém případě budu duchem s vámi,
i když budete za horami.
Prošel jsem v životě světa kraj,
jel vlakem, pěšky, někdy lodí,
však v duši jsem si zažil ráj
při zaměstnání v Povodí.

Tož, šéfové, co máte starost,
ať v podniku to šlape, skáče,
působíte nám víc než radost,
že furt myslíte na rakváče.
A kdybych se snad příští rok
takové akce dožil,
tož prohlašuju před všemi,
že bych to lepší složil
a řekl bych vám mnohokrát,
že vás a život mám moc rád.

Karel KOHUT

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA – ZAMĚSTNANCI

DROCHYTKA RADOMÍR, Ing. investiční referent
 investiční referent
FILIPOVÁ LENKA, RNDr. ekolog
CHWISTEK LIBOR. hrázný - jezny
MACÍK FRANTIŠEK vodohospodářský dělník
MORAVEC KAREL. vodohospodářský dělník
PITUCHA FRANTIŠEK poříčný
ROZSYPALOVÁ HANA hrázný - jezny
ŠIRŮČKOVÁ MARIE, Ing.
 vedoucí odd. řízení jakosti
ŽÍDEK JAROSLAV
 vedoucí odb. hospodářské správy

ŽIVOTNÍ JUBILEA – DŮCHODCI

BAĐURA ZDENĚK. závod Opava
ČERNÍN JIŘÍ závod Opava
DOSTÁL MIROSLAV závod Opava
HAVLÁKOVÁ JIŘINA závod Frýdek-Místek
KŘIŽÁNEK KAREL správa podniku
KUDĚLKOVÁ JANA správa podniku

KUCHARIKOVÁ MILENA
 závod Frýdek-Místek
MAŇKOS JÓZEF závod Frýdek-Místek
NIKLOVÁ JARMILA správa podniku
PETRUŠKA VLASTIMIL závod Opava
PICH ERVÍN závod Frýdek-Místek
PILCHOVÁ-PUKOVCOVÁ ALENA
 závod Frýdek-Místek
ROSSMANNOVÁ JAROSLAVA
 správa podniku
ROŽNOVSKÝ MIROSLAV závod Opava
ŘÍMÁNKOVÁ KATEŘINA správa podniku
ŠMERDOVÁ ANNA správa podniku

PRACOVNÍ JUBILEUM – 5 LET

GREPLOVÁ JANA laboratorní dělník
HRABEC ZDENĚK rybář
KOBZINEK PETR vrátný
TUČNÁ MONIKA skladník

PRACOVNÍ JUBILEUM – 10 LET

HYKL ALFONS, RNDr. chemik
RŮČKA ROSTISLAV vodohospodářský dělník
ŠEDĚNKA MARTIN vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ JUBILEUM – 20 LET

BOČEK ROBERT strojník pracovních strojů
HOFEREK PETR vodohospodářský dělník
KACHLÍK LIBOR, Ing. správce databáze
VRÁGA JINDŘICH vedoucí hrázný - jezny

PRACOVNÍ JUBILEUM – 25 LET

KAŇOK PETR vodohospodářský dělník
OLEXA ZDENĚK vodohospodářský dělník
WILHELM RENÉ vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ JUBILEUM – 30 LET

KAMRLOVÁ MARGITA evident
CARBOL ZDENĚK strojník pracovních strojů
CHWISTEK JIŘÍ úsekový technik

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední tři měsíce.

V přehradách je málo vody, v září totiž skoro nepršelo

[Moravskoslezský deník, 18. 10. 2011, s. 1]

Velmi teplé letošní září a počasí bez srážek způsobily, že v minulých týdnech vytrvale klesaly hladiny všech vodních toků Povodí Odry. Nejhorší situace je v přehradě Šance, kde hladina poklesla o 4,34 metru a nádrž je naplněna ze 75 procent. Ve vodní nádrži Morávka hladina poklesla o 3,33 metru a naplněnost nádrže je 68 procent. „Nejlepší situace je naopak v přehradě Kružberk, kde hladina poklesla o 1,66 metru a nádrž je naplněna z 84 procent. V ostatních nádržích sice hladiny také klesají, procento naplnění je však vyšší a pohybuje se v rozsahu osmdesát až devadesát procent,“ doplnil Pagáč.

Nová cyklostezka propojí Ostravu a Beskydy

[Moravskoslezský deník, 4. 11. 2011, s. 4]

Letos v červenci zahájil Svazek obcí Region Slezská brána realizaci největšího projektu ve své historii. V jeho výsledku by měli cyklisté dojet po cyklostezce z Ostravy až do Beskyd na Ostravici. Některé části této trasy jsou již hotové nebo se už budují. Nyní začíná další část projektu, kdy Svazek obcí Regionu Slezská brána buduje sedm a půl kilometru cyklostezky podél Ostravice. Projekt by ale nemohl začít bez spolupráce s Povodím Odry. To muselo nejprve vybudovat protipovodňové hráze, přes které cyklostezka povede. Náklady na povodňové hráze dosáhly devíti milionů, další náklady na cyklostezku dosáhnou

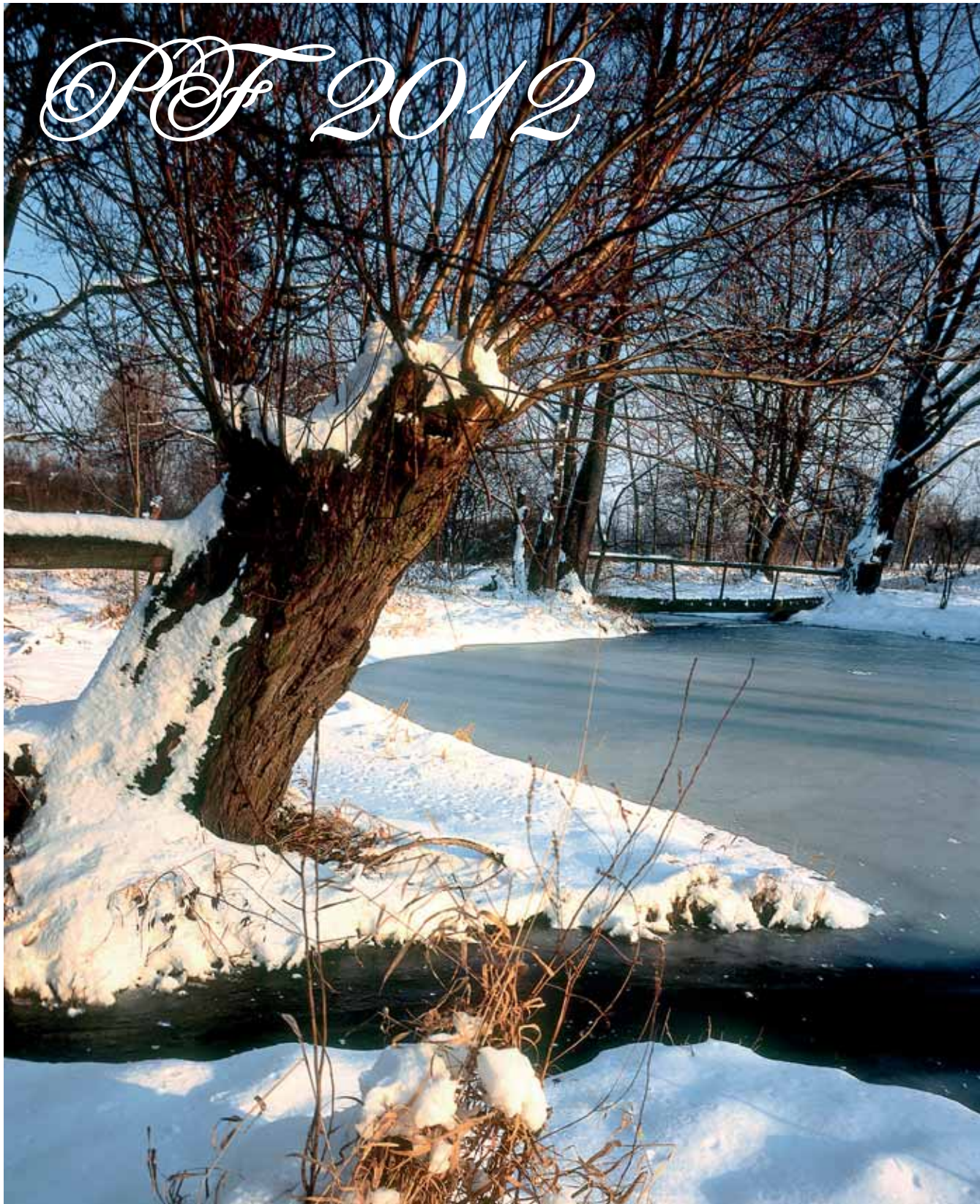
asi 37 milionů korun. První cyklisté by se měli na stezce poprvé projet na podzim příštího roku.

Odvodnění, odbahnění. Akce na nádrži v Bašce začíná

[Frýdecko-Místecký a Třinecký deník, 12. 11. 2011, s. 1]
 Baška – Zdejší vodní nádrž se začne co nevidět vypouštět, protože Povodí Odry se zde chystá na rozsáhlé odtěžení nánosů. Státní podnik si od akce slibuje, že se zlepší protipovodňová funkce díla, ale také kvalitnější vodu. Kvalita vody v nádrži není dlouhodobě nejlepší, takže lidé, kteří se sem chodí koupat, změnu přivítají.

[Texty byly redakčně zkráceny.]

PF 2012



*Povodí Odry přeje všem svým zaměstnancům a přátelům
příjemné prožití vánočních svátků plných pohody a radosti
a úspěšný vstup do roku 2012!*



*Povodí Odry
státní podnik*